

vi har Sikkerhed for, at der virkelig er en begrundet Trang til, at Beløbet bliver større.

Hvad endelig angaar de Bemærkninger, der er fremsatte af flere af de foregaaende Talere om det ønskelige i at faa den samme Ordning som den, der findes i de sønderjydske Landsdele, og som man der sætter stor Pris paa — det indrømmer jeg —, at Laan til Grundforbedringsarbejder skulde kunne gaa forud for alle andre faste Laan med Sikkerhed i den paagældende Ejendom, skal jeg tilstaa, at jeg har meget nøje overvejet hele dette Forhold, saa vidt jeg har haft Midler til at gøre det, og netop ikke mindst fordi man i de sønderjydske Landsdele har sagt, at man befandt sig vel ved denne Ordning. Men jeg har af de Grunde, jeg berørte i min Fremsættelsestale, ikke ment at turde stille Forslag om en saadan Ændring af hele vort Kreditsystem. Laan fra Kreditforeninger og Sparekasser spiller her i det danske Landbrug en saa mægtig Rolle, hele vort Kreditsystem er bygget op paa disse Laan, og man skal betænke sig mere end een Gang paa at indføre et System, som i mindste Maade svækker den Tillid, der er til dette Kreditsystem. Nu kan man vel sige, at hvis en Lov som denne indfører den Ordning, at Laan til Grundforbedringsarbejder gaar forud for andre Laan, vil det maaske ikke i følelig Grad svække Tilliden til vort Kreditsystem; i alt Fald siger man i de sønderjydske Landsdele, at en saadan Svækkelse ikke kan mærkes der. Men der er en anden Ting, som kan svække Tilliden, og det er dette, at hvis Lovgivningsmagten først en Gang har gjort noget saadant, kan den komme igen, og ingen kan sige, naar den kommer igen anden Gang, og derigennem vil der komme til at ligge en Usikkerhed ved hele vort Kreditsystem, som jeg tror, der er Grund til at vise stor Varsomhed overfor.

Idet jeg angaaende hele dette Forhold henviser til mine Bemærkninger ved Lovforslagets Fremsættelse, skal jeg sige, at jeg for mit Vedkommende er meget villig til i det kommende Udvalg at optage Forhandling om de Enkeltheder, som der maatte være Grund til at forhandle om.

Jeg skal slutte disse Bemærkninger med at udtale min Glæde over, at det fra alle Sider er udtalt, at selv om man ikke netop kunde faa det paa den Maade, men hver især kunde ønske, vilde man i Betragtning af Sagens Betydning og den Betydning, det har, at Lovforslaget gennemføres i indeværende Samling, være villig til at renoncere paa de særlige Ønsker, man maatte nære,

saa at der kan være Haab om, at der i Løbet af kort Tid kan opnaas Enighed om Lovforslagets Form.

Bording: Naar jeg har tilladt mig at rette en mild Kritik mod Lovforslaget, idet jeg navnlig var bange for, at det Beløb, der stilles til Raadighed, var for lille, og at det, naar Sogneraadet skulde garantere indtil Halvdelen af eventuelle Tab, vilde blive alt for faa blandt dem, som i Virkeligheden trænger dertil, der fik Del i Laanet, er det af tre Grunde. Naar vedkommende, som trænger til disse Laan, ser, at ikke en Gang een i hver Kommune kan faa Laanet aarligt, vil de være tilbøjelige til at afholde sig fra at søge det, og naar de ser, at alle Jordbrugere kan søge det, og at Sogneraadet skal bære eventuelt Halvdelen af Tabet, vil de være bange for at komme til at konkurrere med Folk, som er mere velstillede. Naar de endvidere ser, at der skal betales 6 pCt. i Rente, og at der ikke bliver nogen væsentlig Fordel ved Laanet udover det, at de faar fat paa de Penge, som de i Forvejen har saa vanskeligt ved at faa, er jeg bange for, at man ikke opnaar, hvad der tilsigtes med Lovforslaget, nemlig at opfordre dem, som har vanskeligt ved at skaffe Midler til Grundforbedringsarbejder, til at søge disse Laan. Jeg haaber, at man, idet den højtærede Landbrugsminister nu har udtalt, at det var hans Hensigt at hjælpe netop disse Mennesker, i Udvalget vil tage Hensyn til de Henstillinger, jeg har fremsat.

Westergaard: Jeg vil gerne sige et Par Ord i Anledning af de Bemærkninger, der er fremsatte angaaende Sogneraadens Stilling til dette Spørgsmaal. Man var ængstelig for, at Sogneraadene skulde foretage for mange Overvejelser, saaledes at de, som trængte til at faa Pengene, ikke fik dem. Jeg har da Lyst til at sige, at der er meget stor Forskel paa Forholdet nu og f. Eks. for 20 Aar siden. Vi har arbejdet i mange Aar med disse 30 000 Kr. paa Finansloven, som jeg nævnte i min første Tale. Det er rigtigt, at for en Snes Aar tilbage i Tiden var det meget vanskeligt at formaa Sogneraadene til at optage saadanne Laan, men vi maa huske paa, at den Gang skulde de hæfte for hele Laanet, medens der her kun er Tale om Halvdelen. Alt som Aarene er gaet, har Sogneraadene i allerhøjeste Grad ændret deres Opfattelse af hele dette Forhold, og mig bekendt har det i mange Aar overhovedet ikke været forbundet med store Vanskeligheder at faa